

Marcel Proust Vereniging Nederland

opgericht in 1972

Achtergrondinformatie bij de bijeenkomst van 1 november 2008

Over de sprekers

António Joaquim da Silva Oliveira studeerde onder meer aan de Sorbonne en aan de Universiteit van Porto, en promoveerde in 2006 aan de Universiteit van Braga op een proefschrift met de titel: *Proust et Eugénio de Andrade, poètes de la réconciliation*.

Zijn lezing (in het Frans) gaat over de invloed van de *Recherche*, en in het bijzonder van Proust's theorie van het zintuiglijke geheugen op het oeuvre van de Portugese schrijver Eugénio de Andrade (1923-2006). Andrade heeft behalve een groot aantal dichtbundels ook romans geschreven, en wordt beschouwd als een van de grootste naoorlogse schrijvers van Portugal. In 2001 ontving hij de prestigieuze Prix Camões. In zijn werk spelen de herinneringen aan een paradijselijke kindertijd een grote rol. Bij de Editions de La Différence zijn een aantal vertalingen van zijn dichtbundels verschenen.

Marleen Rensen studeerde Cultuur- en Wetenschapsstudies aan de Universiteit Maastricht. Zij promoveerde op 30 januari 2008 aan de Universiteit van Amsterdam op een proefschrift met de titel *Lijden aan de tijd. Franse intellectuelen in het interbellum*. Dit proefschrift verschijnt in november 2008 in druk bij Uitgeverij Aspekt te Soesterberg.

Haar lezing (in het Nederlands) gaat over een aantal Franse schrijvers die in de jaren dertig nadrukkelijk afstand namen van Marcel Proust. Deze schrijvers waren met zijn werk opgegroeid en zouden altijd een groot respect voor hem bewaren, maar ze hadden ook kritiek op zijn stijl en op de representatie van de tijd in de *Recherche*. Malraux bleef zich bijvoorbeeld zijn leven lang verdiepen in de romancyclus maar verklaarde ook dat hij de "Anti-Proust" wilde zijn. Hoewel geen enkele tijdgenoot het zo stellig heeft verwoord, wordt er wel gesproken van de 'Anti-Proust generatie' van de jaren dertig. Niet alleen voor Malraux, maar ook voor zulke uiteenlopende schrijvers als Aragon, Céline en Sartre was Proust de icoon van een tijdperk waarmee ze zich niet meer konden identificeren. Zij zochten dan ook naar nieuwe vormen en vertelwijzen waarmee ze recht konden doen aan hun eigen ervaring van tijd en geschiedenis.

Marcel Proust Aujourd'hui no 6 ('Présences de Proust dans le roman français d'après 1945')

De *Recherche* heeft grote invloed gehad op de Franse roman van de afgelopen zestig jaar. Niet alleen Proust's thema's, maar ook zijn opvatting van literatuur en kunst, en zijn manier van schrijven werken door bij romanschrijvers van zeer divers pluimage. Zo komen we in deze bundel namen van schrijvers tegen waarvan de affiniteit met Proust bekend was (zoals Julien Gracq, Claude Simon, Nathalie Sarraute en Roland Barthes) maar ook van schrijvers die we hier wellicht niet verwacht hadden (Marguerite Yourcenar, Jacques Roubaud, Philippe Delerm, Jean Rouaud, Renaud Camus...). Zij borduren voort op grote thema's van Proust – de plaatsen en de namen, de tijd en de herinnering, maar ook bijvoorbeeld op het thema van 'le petit clan'. Hun affiniteit met Proust beperkt zich daar echter niet toe. Ook zijn stijl is voor sommigen een voorbeeld dat tot in het uiterste wordt doorgevoerd, bij anderen iets waar ze, door middel van pastiche en parodie, resoluut afstand van nemen. Al met al een spannende onderneming: lezen en schrijven met Proust!

De volgende bijeenkomst

Op 25 april 2009 organiseert de vereniging een dag gewijd aan de 'bande dessinée'. Jan Baetens van Universiteit Leuven (o.a. KUIFJE-specialist) houdt een algemene inleiding. Onze speciale gast Stéphane Heuet verzorgt vervolgens een lezing over zijn 'verstripping' van Proust. Het tweede deel van *Un amour de Swann*, zijn vijfde Proust-album, verschijnt in oktober 2008.

Marcel Proust Vereniging * p/a Universiteit van Amsterdam * Afdeling Franse Taal en Cultuur *
Spuistraat 134 * 1012 VB Amsterdam * <http://www.marcelproust.nl/> * info@marcelproust.nl *

KvK nr. 40533496